

FAKULTA FILOZOFICKÁ
ZÁPADOČESKÉ
UNIVERZITY
V PLZNI

Katedra antropologie

PROTOKOL O HODNOCENÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE posudek vedoucího práce

Práci předložil(a) student(ka): Bc. Anna Becková

Název práce: Kam to patří? Odpad perspektivou kognitivní antropologie

Vedoucí práce: Daniel Sosna, Ph.D.

1. CÍL PRÁCE *(uved'te, do jaké míry byl naplněn):*

Cílem práce Anny Beckové bylo zmapovat a porozumět dvěma odlišným rovinám klasifikace odpadu. První byla institucionální rovina reprezentovaná vybranou obcí, která se opírá o legislativní rámec a zodpovídá za organizaci odpadového systému. Druhá rovina byla reprezentována obyvateli této obce, tedy aktéry, jejichž představy a praxe jsou součástí odpadového systému. Autorčinou snahou bylo porovnat obě roviny a odhalit, jak moc spolu korespondují. Cíl práce byl naplněn.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ *(náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.):*

Práci autorky považuji za výrazně tvůrčí. Pokud je mi známo, podobný typ výzkumu v prostředí českých společenských věd dosud neproběhl. Tato studie je inovativní nejen svým zaměřením ale i designem, který autorka k výzkumu použila. Na počátku se autorka musela vyrovnat s celou řadou metodologických problémů. Pro metodu třídění obrázků na hromádky bylo potřeba zajistit soubor několika desítek studiově nafocených kategorií odpadu a vytvořit speciální software pro převod lineárních dat do podoby podobnostní matice, kterou je pak možné analyzovat pomocí multivariačních statistických metod. Autorka dokázala schopnost poradit si i s velmi obtížnými typy problémů, na kterých studenti obvykle ztroskotají.

Proporčně je práce vyvážená a obsahuje jak kvalitní teoretický základ tak i vlastní empirický výzkum. Celková struktura práce je logická. Po úvodu následuje kapitola zaměřená na vztah člověka a odpadu. Dále se autorka věnuje antropologickému studiu klasifikačních systémů a představuje problém klasifikace jednotlivých složek odpadu. V metodologické kapitole autorka popisuje klíčové fáze výzkumu od výběru vzorku, přes metody sběru a analýzy dat až po etiku výzkumu. Následující dvě kapitoly představují výsledky výzkumu zasazené do kontextu české společnosti a výsledků výzkumů, které probíhaly v jiných částech světa. K těmto dvěma kapitolám mám největší výhrady. Vnitřní struktura kapitol je nešťastná, protože autorka nezačíná svými výsledky, ale velmi pomalu rozvíjí situaci v české republice, zahraničí, diskutuje názory jiných badatelek apod. Strategie měla být opačná a řada informací (např. historie, legislativa) mohla být v úvodních kapitolách. V obsahové rovině ale autorka představuje zajímavý vhled do problematiky odpadového hospodářství vybrané obce a srovnává klasifikaci nejen mezi obecným modelem a pohledem informátorů, ale navíc srovnává klasifikaci skupin informátorů uvnitř svého vzorku. Výsledky mohly být komplexněji diskutovány v rámci teorií, které vysvětlují logiku klasifikací, vztah k materialitě nebo genderovou diferenciací. Navíc vzhledem k výzkumné otázce č. 3, kde se autorka ptá na stupeň sdílení, se logicky nabízí využití analýzy konsensu. Závěr shrnuje základní zjištění výzkumu.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (*jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.*):

Formální úprava je kvalitní. Stylistika v práci kolísá. Některé pasáže v úvodu a teoretických kapitolách jsou vynikající. Tuto úroveň ale autorka neudržela v celé práci, což si vysvětlují jako důsledek časové tísně. Práce s literaturou je velmi intenzivní a autorka cituje velké množství literatury. Grafická úprava převážné části práce je výborná. Vypíchnout bych chtěl zejména grafy vícerozměrného škálování. Přílohy jsou informativní. Některé fotografie (příloha 2 a 5) ale nejsou, vzhledem ke kvalitě snímků pro pilesorting, příliš vydařené. V příloze 6 doslova uletěly popisky při změně velikosti původního obrázku, který nebyl rastrový. Jako závažný problém chápu absenci kompletní sady fotografií použitých pro třídění na hromádky. Z pohledu spolehlivosti a návaznosti na tento výzkum to považuji za velmi důležité. Čtenář by měl mít k dispozici klíčové materiály použité k výzkumu.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (*celkový dojem z diplomové práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.*):

Diplomová práce Anny Beckové má mnoho pozitiv. Jedná se o novátorský počín na poli, které dosud nebylo zmapováno. Autorka navíc využila metody, které jsou v českém prostředí neobvyklé, vytvořila standardizovanou a vysoce kvalitní sadu fotografií pro výzkum klasifikace odpadu, která je přenositelná a může být použita dalšími badatelkami. V rámci práce byl navíc vytvořen specializovaný software na tvorbu matic podobnosti, který je opět využitelný pro další badatelky. Jako kvalitní počín vnímám i využití více metod, které umožňují triangulaci. Autorka také dokázala pracovat s velkým počtem relevantní literatury, kterou dokázala navíc smysluplně využít při tvorbě své práce.

Jako školitel bohužel nejsem vůbec spokojen s průběhem tvorby finálního textu diplomové práce. Autorka měla výrazné zpoždění a díky němu nebylo možné práci dotáhnout do vynikající podoby. Došlo tak ke strukturním problémům u několika posledních kapitol, z příloh vypadly klíčové části, analýzy mohly být rozšířeny (analýza konsensu nebo PROFIT) a i teoretické ukotvení výsledků výzkumu mohlo být daleko propracovanější. Na nezaujatého čtenáře mohou některé výsledky působit banálním dojmem. Přitom jsem přesvědčen, že máme k dispozici velmi zajímavá data i některé výsledky. Domnívám se, že potenciál dat nebyl vyčerpán. Při pohledu na poděkování si dokážu představit širší spektrum osob, které různým způsobem tuto práci ovlivnily. Bohužel nebyl prostor tyto problémy vyřešit a dotáhnout text do vynikající podoby.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (*jedna až tři*):

Ve výzkumu jste odhalila, že běžní lidé přemýšlejí odlišně o recyklovatelném odpadu. Jak toto zjištění, které souvisí s konceptem konečnosti, ovlivnilo Váš pohled na samotné vymezení odpadu? Nemůže ideologie recyklace představovat faktor, který směřuje ke kritické rekonceptualizaci odpadu? Jinými slovy to vypadá, že zatímco obyvatelé Obce recyklovatelný odpad za odpad téměř nepovažují (podivná kategorie v douglasovské perspektivě), ve světě profesionálů jeho role sílí (nejvýraznější typ odpadu např. v Německu) a bude sílit vzhledem k ekonomickým zájmům provozovatelů a trendům probíhajícím v Evropské unii.

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA (*výborně, velmi dobře, dobře, nedoporučuji k obhajobě*): velmi dobře

Datum: 23.5.2014

Podpis:

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta filozofická
katedra antropologie

